

Spil med!

Inspiration til at styrke amatørkulturforeninger
og skabe mere plads til ensomme unge

Rapporten er udgivet af:
Amatørernes Kunst & Kultur Samråd

Tekst:
Tine Sønderby (Praxis21)

Grafisk design:
Jamie Hanrahan

Fotografer:
Andreas Bro: side 8, 18, 24
Axel Gadegaard: side 6, 10, 16, 19, 21, 22, 31, 33
Helsingør Pigegarde: forside, 9, 11, 26, 28
Ole Ramsing/Amatørsymfonikerne: side 20, 30, 32, 34
Peter Rafn Dahm: side 4 højre
Tonje Eliasen: Side 4 venstre

Projektet Spil med! er støtte af 15. Juni Fonden,
Dansk Folkeoplysnings Samråd og Trygfonden

Med støtte fra TrygFonden
Dansk Folkeoplysnings Samråd
15. Juni Fonden

Indhold

Forord 3

Info 4

1. Om projektet 5
1.1 Fokus 6
1.2 Formål og målgrupper 7
1.3 Indhold og tilgang 8
1.4 Rapporten 9

A. Fem typer af børn og unge - og deres veje til klassisk musik, gardere og teater 10
A.1 Den intuitive 11
A.2 Den indfødte 12
A.3 Den sociale 13
A.4 Den søgende 14
A.5 Den inspirerede 15

B. Bevar motivation og lyst til klassisk musik, gardere og teater 16
B.1 Modtagelse af nye børn og unge 19
B.2 Samarbejde med forældre 22
B.3 Social trivsel i foreningen 24
B.4 Unge i foreningen 27
B.5 Dynamik i foreningen 31
B.6 Relationer imellem forening og omverden 34

Forord

Denne rapport er en del af projektet “Spil med!”, der er skabt af **AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd** i samarbejde med antropologen **Tine Sønderby**.

Et projekt der er opstået på baggrund af et ønske om at styrke amatørkulturens mange foreningsorganiserede scener, orkestre, garder, kor og bands til at invitere den voksende gruppe af ensomme unge ind i deres kreative fællesskaber.

Allerede under projektets feltarbejdet fandt Tine Sønderby ud af, at de lokale amatørforeningers evne til at åbne sig for de ensomme unge, er tæt knyttet til deres sociale og organisatoriske liv. Det er så at sige indbygget i deres DNA at være rummelige og arbejde kreativt, men samtidig oplever mange udfordringer med fællesskabet og den organisatoriske ramme. Rapporten kommer derfor med en række konkrete forslag og redskaber til hvordan amatørkulturens frivillige kan styrke netop det sociale og organisatoriske aspekt af deres foreningsliv for dermed at kunne nå de ensomme unge. Vi håber rigtig mange vil få glæde af rapportens forslag og redskaber.

Rapporten indeholder imidlertid også en række forslag, der peger udover hvad de lokale amatørforeninger kan løfte alene. Forslag der kredser om et behov for at skabe flere forbindelser med aktørerne rundt om foreningerne. Det vil typisk sige forældre, andre foreninger, folkeskolen, musik- og kulturskolen, kommunen, teknisk skole m.m. For på den måde at få berøring med flere mennesker og nå en bredere målgruppe af børn og unge. Desværre fastslår rapporten også, at de organisatoriske ressourcer i de lokale amatørforeninger er begrænsede, så rapporten understreger et behov for at styrke amatørkulturens rammer og netværk helt generelt. Det vil vi arbejde videre med i AKKS fremover – enten i form af projekter eller formidling.

Der skal lyde en stor tak til Dansk Folkeoplysnings Samråd, 15. Juni Fonden og TrygFonden for at støtte ”Spil med”. Uden jer havde det slet ikke kunne lade sig gøre at realisere dette vigtige projekt!

Tak også til de foreninger og nøglepersoner fra amatørkulturen der har deltaget i projektets feltarbejde og har delt deres viden, tanker og drømme: Helsingør Pigegarde, Prins Jørgens Garde, Peder Most Garden, Det Hem’li Teater, Rosenteatret, Amatørsymfonikerne, Christina Al-aani (Musik og Ungdom), Jens Damsager Hansen (DATS - Dansk Amatør Teater & Scenekunst), Signe Amalie Bjerre (DATS – Dansk Amatør Teater & Scenekunst) og Martin Konge (Den Danske Scenekunstskole)

Toke Halskov Kristensen,
Formand, AKKS

Info

Tine Sønderby (Praxis21)

Tine Sønderby er uddannet antropolog. Hun har været tilknyttet ”Spil Med!” som rådgiver og antropolog på feltarbejde. Rapporten er baseret på hendes observationer, samt interviews og fælles refleksioner med en række mennesker i amatørkulturverdenen.

Tine er selvstændig med firmaet Praxis21 og arbejder antropologisk med sociale og kulturelle problemstillinger. Tine har 15 års erfaring med at udvikle samarbejder mellem borgere/brugere/deltagere og organisationer. Hun er desuden ekstern lektor på Institut for Antropologi i evalueringsantropologi.

AKKS

AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd er paraply for nationale sammenslutninger indenfor den organiserede amatørkultur i Danmark og dækker over 1000 foreninger og 100.000 amatører, der udfolder sig indenfor musik og scenekunst.

AKKS arbejder for at sikre rammerne for at alle mennesker for mulighed for at udfolde sig gennem kunst og kultur og arbejder aktivt for amatørkulturens interesser overfor bl.a. myndigheder og beslutningstagere samt for at synliggøre og udbrede kendskabet til de værdier, der er knyttet til amatørkulturen, folkeoplysningen og det frivillige foreningsliv.

Om projektet

1.1 Fokus

1.2 Formål og målgrupper

1.3 Indhold og tilgang

1.4 Rapporten

1.1 Fokus

Amatørkulturforeninger er fulde af mennesker, som er passionerede omkring deres interesse. For mange sker der noget magisk, når de spiller sammen med andre, og der kan opstå en særlig dyb samhørighed. Man løfter noget smukt i fællesskab og flytter sig sammen. Det sætter også dybe spor i det enkelte menneske. Det bliver et frirum, hvor man på én og samme tid er afslappet og fuldstændigt nærværende.

Den magiske kreative proces er imidlertid omgivet af et væld af lavpraktiske og strategiske beslutninger og handlinger. Denne rapport fokuserer på livet *omkring* den kreative proces. Projektets fokus er børn og unge, og der er mange i den målgruppe, som skal hjælpes på vej af praktiske tiltag for at kunne nyde en kreativ proces. Der skal så at sige fjernes forhindringer på deres vej og bygges broer, for at de kan nå frem til et kreativt fællesskab og få lyst til at blive der.

Et konkret forankringspunkt for nogle børn og unge i kreative fællesskaber er undervisning og relationen imellem dem og deres underviser. For andre er det instruktion af en anden slags. Derfor kunne man sagtens have beskæftiget sig med denne del af børns og unges kreative liv. Der er dog allerede fokus på undervisning og instruktion i andre sammenhænge, og derfor har dette projekt vendt opmærksomheden et andet sted hen.

Det beskæftiger sig i stedet med udvalgte dele af det sociale og organisatoriske liv. Det vil helt konkret sige: Projektet undersøger, hvad der motiverer børn og unge til at opsøge kreative fællesskaber, og hvordan foreninger kan understøtte deres vej frem til dem. Det kommer med forslag til, hvordan man kan skabe gode rammer for social trivsel i foreningen, og hvordan man tager godt imod nye deltagere. Det har også en særlig opmærksomhed på, hvordan man arbejder med unge i foreningen og skaber intern dynamik i sin forening. Endelig vender projektet blikket udad; imod de roller forældre spiller, og imod idéer til, hvordan foreningen kan interagere med omverdenen. Det udadvendte blik kan måske tilføje nye vinkler og idéer, som kan tiltrække flere forskellige mennesker til de foreninger, som betyder så meget for så mange – når de først er blevet en del af dem.

1.2 Formål og målgrupper

Det sociale og organisatoriske blik på amatørkulturen hænger også sammen med projektets formål. Formålet med ”Spil Med!” er overordnet set at bane vejen for, at flere unge, der mistrives og er ensomme, bliver en del af amatørkulturforeninger.

Amatørkulturforeningerne er på mange måder en unik del af det danske foreningsliv, hvor unge har plads til at udfolde sig kreativt sammen med andre generationer. Flere foreninger oplever dog dalende medlemstal og giver udtryk for, at der er brug for fornyelse i forhold til unge medlemmer.

”Spil Med!” kommer med indspark til denne fornyelse. Projektet foreslår ikke én særskilt indsats, der specifikt skal tiltrække ensomme unge, der mistrives. Det skyldes dels, at de færreste foreninger har frivillige hænder til at løfte en særskilt indsats, og dels, at der er en enklere måde at løfte opgaven på. Der er nemlig allerede en tradition for at integrere mennesker, som oplever, at de er på kanten af mainstream-fællesskaber, i amatørkulturen. Det er så at sige en del af DNA’et i mange foreninger at være rummelige og imødekommende. Derfor foreslår projektet at styrke den generelle lokale kapacitet til at tiltrække forskellige børn og unge og fastholde deres engagement. På den måde bliver det fællesskab, de unge skal være en del af, styrket. Derudover skal indtænkes en særlig opmærksomhed på ensomme børn og unge i foreningen. Dette kan ske på forskellige måder, som det vil blive tydeligt igennem rapporten.

Selvom projektet i udgangspunktet var rettet imod unge, er målgruppen undervejs blevet udvidet til både at inkludere både børn og unge. Det skyldes, at en ny undersøgelse fra VIVE[1] har vist, at mange ensomme unge har været ensomme fra en ganske tidlig alder. Hvis amatørkulturen skal være med til at forebygge ensomhed blandt unge, skal foreningerne derfor tiltrække medlemmerne allerede som børn og arbejde på at gøre dem til en del af fællesskaberne. Dette flugter samtidig med tilgangen i de udvalgte genrer. Projektet omfatter klassisk musik, gardere og teater, hvor der er stor tilgang af medlemmer i barndommen – og for teatrets vedkommende igen efter teenagealderen. En målgruppe, som omfatter både børn og unge, passer derfor til et generelt fokus i foreningerne.

Én specifik gruppe skal fremhæves – nemlig ensomme børn og unge, som samtidig kommer fra økonomisk udsatte familier. De står særlig svagt i forhold til at blive en del af amatørkulturen, blandt meget andet fordi de ikke har råd til kontingentet. Nogle steder finder man løsninger på den økonomiske udfordring igennem kommunale eller private støtteordninger, men dette varierer fra sted til sted. Problemstillinger knyttet til dette emne er skrevet ind i denne rapport. Det skal dog nævnes, at problemstillingerne langt fra kan udfoldes fuldstændigt indenfor rammerne af rapporten.

[1] *Vive udgav i 2023 første del af en undersøgelse af ”Ensomhed blandt unge”*

1.3 Indhold og tilgang

Projektet var delt op i to faser: En fase med *rådgivning*, og en fase med *analyse af data og udvikling* af viden.

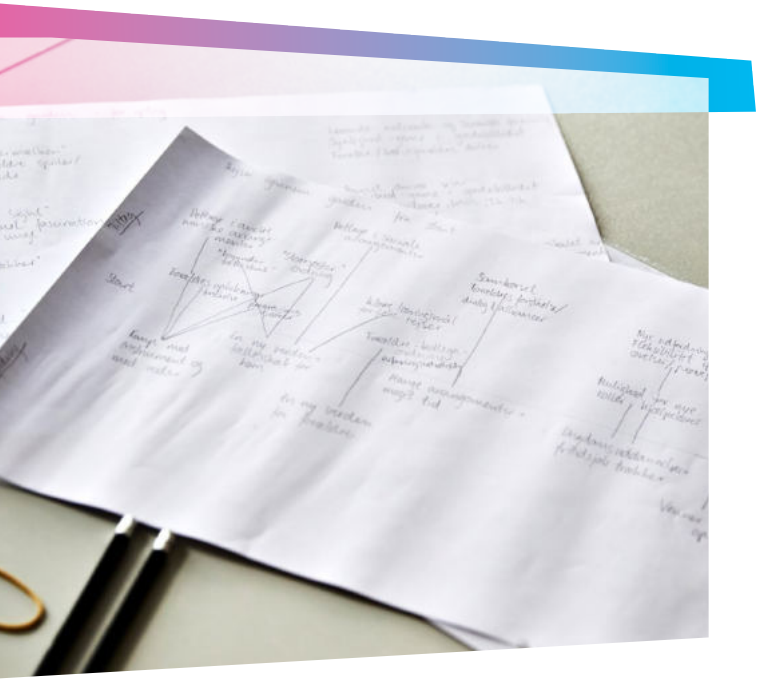

Rådgivningsfasen var tænkt som korte udviklings- og rådgivningsforløb i fem udvalgte foreninger af gardere, teater og klassisk musik. I praksis blev processen mere organisk og varierede imellem rådgivning, diskussioner, observationer i foreninger samt interviews i og udenfor de fem foreninger. Det viste sig nemlig vigtigt at gå undersøgende til værks og få en bred indsigt i, hvordan forskellige mennesker i forskellige positioner og genrer oplevede deres kreative liv og den amatørkulturforening, de var en del af.

Børn, unge og voksne medlemmer, forældre, frivillige og lærere er derfor blevet interviewet, og de interviewede har også haft mulighed for at trække interviewene i en uventet retning. Undervejs har vi diskuteret de udfordringer og potentialer, de og jeg (forfatteren) så i deres forening, og vi har forholdt os til, hvordan man kunne håndtere dem. Det vil sige enten løse udfordringer eller udfolde potentialer.

Fasen med analyse og vidensudvikling startede, som antydet, allerede i rådgivningsfasen. Derefter startede et analytisk sorteringsarbejde, og der blev færdigudviklet forslag til, hvordan man kan styrke foreningernes arbejde indenfor udvalgte temaer. Arbejdet har været inspireret af tanken om *"Fuel & Friction"*[2] hvor man blandt andet undersøger hvordan og hvorfor, et projekt eller et produkt ikke kommer ud over rampen. I stedet for at antage, at man kender årsagen til, at noget ikke fungerer, følger man modstanden, eller friktionen, for at finde dens årsag(er). I denne sammenhæng kan det være *"hvorfor falder så mange børn fra i deres første tid i en forening?"* En af forklaringerne på dette problem viste sig at være, at forældre ikke altid var klædt på til at hjælpe deres børn ind i den nye verden. Derfor udviklede projektet forslag til, hvordan man kunne hjælpe forældre med at lære den nye, kreative verden at kende.

Mange af de forslag til handling, som du kan læse i denne rapport, er udviklet af eller i samarbejde med de interviewede, som svar på udfordringer i deres forening. Forslagene er kun kort skitseret, så alle selv kan videreudvikle idéen, så den passer til deres forening.

[2] *Projektet er inspireret af Loran Nordgren og David Schonthals brug af begrebet "Fuel and Friction" i innovation. De har i fællesskab skrevet bogen "The Human Element (2022)*

1.4 Rapporten

Rapporten er delt op i to dele:

A

Fem typer af børn og unge - og deres veje til klassisk musik, gardere og teater.

Her kan du læse om fem typer af børn og unge. Du får indblik i, hvorfor forskellige børn og unge bliver tiltrukket af deres kreative aktivitet, og hvad I kan gøre for at understøtte deres vej frem mod jeres aktivitet. Dette kan hjælpe jer, hvis I ønsker en bredspektret indsats for at få nye medlemmer.

B

Bevar motivation og lyst til klassisk musik, gardere og teater

Her kan du læse om seks temaer, der beskæftiger sig med sociale og organisatoriske aspekter af foreningslivet. Du får inspiration til at arbejde med, at børn og unge bevarer deres motivation og lyst til at blive i foreningen. Til hvert tema er knyttet forslag til handling.

Der vil der være dele af rapporten, der er relevante for alle, og dele af rapporten, som er relevante for specifikke foreninger. Derfor kan du nøjes med at læse de dele af rapporten, som er mest relevante for dig. Eller du kan læse det hele og få uventet inspiration med i købet.

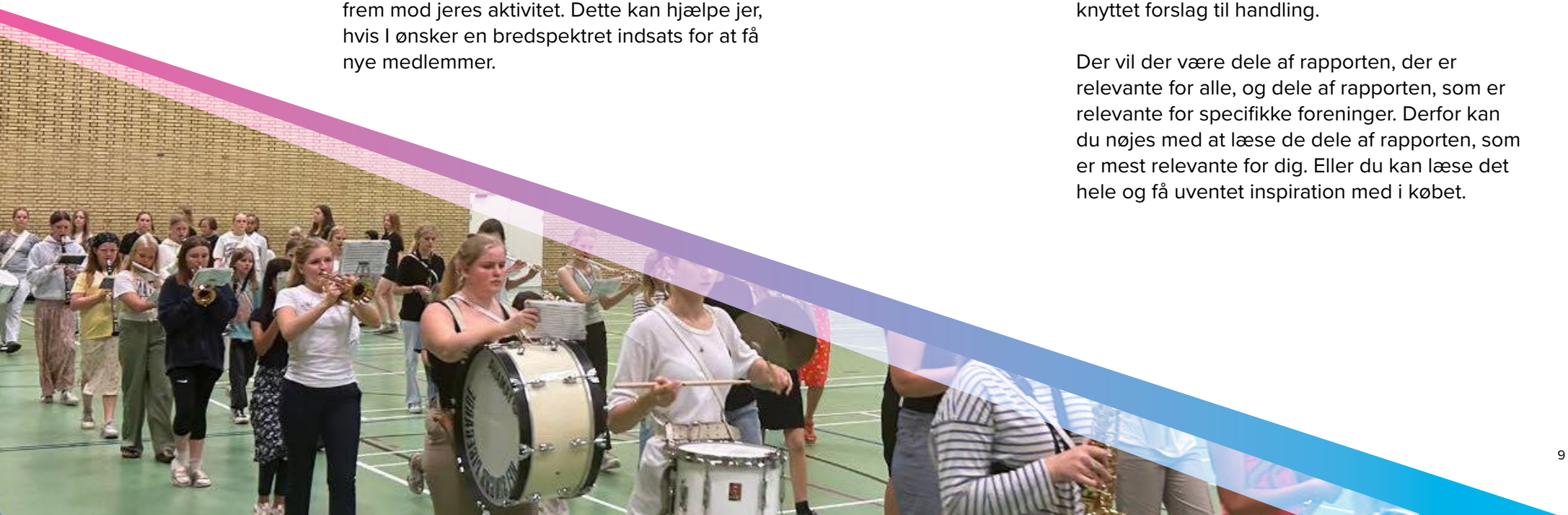

A Fem typer af børn og unge - og deres veje til klassisk musik, gardere og teater

Nogle børn og unge har en lige vej til klassisk musik, garder eller teater. Andre har en snørklet eller tilfældig vej. På de næste sider kan du læse om fem typer af børn og unge og de veje, de tager for at komme frem til deres kreative aktivitet.

De færreste børn og unge vil minde om én rendyrket type igennem hele deres liv. I stedet vil de have træk fra forskellige typer, som træder tydeligt frem under bestemte omstændigheder. De kan således også forandre sig over tid. Læs om de fem typer med dette in mente, og brug optegningen af forskellige børn- og ungetyper som en ledetråd til, hvordan I kan understøtte forskellige børn og unge i at nå frem til jeres forening.

1. Den intuitive
2. Den indfødte
3. Den sociale
4. Den søgende
5. Den inspirerede

1 Den intuitive

Forelskelse baner vejen

Eksempel:
Da hun var seks år, så Marie for første gang byens pigegarde spille og marchere. Oplevelsen vækkede stærke følelser i hende. Hendes forældre spillede ikke musik, hendes venner heller ikke. Men Marie vidste, at det var noget, hun skulle. Derfor mindede hun jævnligt sine forældre om, at hun ville begynde i garden, indtil hun som 9-årig var gammel nok til at komme til optagelsesprøve.

Karakteristika:
Børn som Marie får – fra den ene dag til den anden - en stærk, intuitiv og følelsesmæssig forbindelse til en kreativ aktivitet. Denne individuelle fascination opstår som reaktion på en live-optræden eller ved at se visuelle videregivelser af den.

Tiltræk den intuitive:
For at nå disse børn og unge er det vigtigt, I kommer ud over rampen med optrædener og er synlige. Det er også centralt med visuelt PR-indhold i form af SoMe-videoer, fotos og eventuelt plakater. For at jeres PR skal nå målgruppen af børn og unge, skal den have et udtryk, de kan relatere til og blive vist et sted, hvor de er til stede. Det kan for eksempel være via en TikTok konto.

Tiltræk den intuitives forældre:
Den åbning, fascinationen skaber hos et barn, skal akkompagneres af information til forældre. Særligt de forældre, som ikke allerede har berøring med musik og teater, har behov for at blive informeret om grundlæggende praktiske informationer, for at kunne tage stilling til, om de vil støtte deres barns nye kærlighed. Det er essentielt, at denne information er tilgængelig og kommer ud til forældrene hurtigt, for eksempel i forbindelse med en forestilling eller lignende.

2 Den indfødte

Kreativitet ind med modermælken

Eksempel:
Jens er vokset op i en familie fuld af musik og amatørmusikere. Hans mor spiller klarinet, hans far fagot og hans storebror violin. Derfor har Jens været omgivet af musik, fra han var helt lille, og han elskede celloens særlige lyd. Hans forældre kendte cellolæreren på den lokale musik- og kulturskole, og derfor var det naturligt, at Jens begyndte at spille cello dér som 8-årig.

Karakteristika:
De børn og unge, som ligner Jens, er vokset op med kreativ udfoldelse. De møder musik/ garder/ teater fra en tidlig alder, og nogle har selv udviklet præferencer fra barnsben. Deres bagland har både en glæde ved og kendskab til aktiviteten, som de deler med barnet.

Tiltræk den indfødte:
Denne målgruppe skal ikke overbevises om, hvor givende det er at spille musik eller teater. Det er, groft sagt, mere et spørgsmål om, hvor de skal spille, end om de skal spille. I dette valg spiller forældrene ofte en aktiv rolle.

Tiltræk den indfødtes forældre:
I valget af forening spiller forældre (til mindre børn) ofte en central, drivende rolle. Forældrene har en holdning til, hvad og hvem som fungerer, og de er villige til at strække sig langt for at finde et kvalitetstilbud. For at tiltrække disse børn og unge er det vigtigste derfor at sørge for gode undervisnings- og instruktionstilbud.

3 Den sociale

Fællesskabet trækker

Eksempel:
Da Nora blev færdig med sin ungdomsuddannelse, var hun i tvivl om retningen i sit liv. Hun manglede en funktion og et fællesskab. Der var mange forskellige muligheder at vælge imellem. Da to veninder trak hende med til et arrangement på det lokale teater, oplevede hun et rummeligt fællesskab, hvor der var plads til, at hun kunne udfolde sig kreativt. Efter at have prøvet at spille skuespil, fandt Nora ud af, at livet bag scenen passede bedre til hende, og hun begyndte at bygge kulisser.

Karakteristika:
For denne gruppe af børn og unge er aktivitetens indhold i første omgang mindre væsentlig. Det, der trækker i dem, er det fællesskab, der er omkring aktiviteten.

Tiltræk den sociale:
Vejen frem til fællesskabet kan være præget af tilfældigheder. Disse børn og unge responderer på at snakke med andre udøvende, som de kan relatere sig til og på at blive inviteret med ind "bag facaden". Det kan f.eks. ske ved, at udøvende børn og unge fortæller om aktiviteten på skoler eller ved hyggelige, uformelle arrangementer i foreningens lokaler, hvor man må invitere en ven med. Det kan også ske ved at vise fællesskabet og hyggestunderne, og ikke kun det faglige indhold, på sociale medier.

Fordi fællesskabet, og ikke det faglige indhold, i første omgang er drivkraften, er det afgørende at tage godt imod den nye, når han/hun er på besøg og aktivt inddrage vedkommende i sociale aktiviteter og relationer. På den måde hjælper man ham/hende på plads i fællesskabet, og lader den kreative udfoldelse gradvist spire frem.

Tiltræk den sociales forældre:
Hvis der er tale om børn, skal I som forening huske information til forældre. Særligt de forældre, som ikke allerede har berøring med musik og teater, har behov for at blive informeret om grundlæggende praktiske informationer, for at kunne tage stilling til, om de vil støtte det fællesskab, deres barn har fundet frem til.

4 Den søgende

Behov for netværk

Eksempel:
Josefine mistede sin far som 10-årig. I tiden derefter trak hun sig ind i sig selv og mistede i vid udstrækning den nære kontakt til sine gamle venner. Hun blev ensom. Samtidig var hendes familie økonomisk presset. Josefines lærer blev bekymret for hende. Læreren havde selv spillet i den lokale garde og vidste, at garden var et rummeligt fællesskab. Han vidste også, at garden havde kontakt til foreningen "Broen", som hjælper børn fra socialt udsatte familier med økonomisk støtte til et aktivt fritidsliv.

Josefine var åben for at besøge garden. I et samarbejde imellem læreren og Josefines mor, kom Josefine hen i garden, hvor hun blev taget virkelig godt imod. Med økonomisk støtte fra "Broen" var det også muligt at betale kontingentet. Gradvist blev hun en del af fællesskabet i garden og fik det bedre. Med tiden blev hun også glad for det slagtøj, hun spillede på.

Karakteristika:
Denne gruppe af børn og unge tiltrækkes i første omgang af den menneskelige kontakt og de rummelige fællesskaber. Derefter kan der opstå en tiltrækning imod en kreativ udfoldelse.

Tiltræk den søgende:
Nogle børn og unge finder selv frem til foreningen. Andre får hjælp af en brobygger til at nå frem til aktiviteten. Det kan være en forælder eller en ressourceperson omkring barnet/den unge, som er opsøgende i forhold til at finde et passende fællesskab.

For disse børn og unge er det afgørende at blive taget godt imod, når de kommer på besøg. Introduktionen til det nye fællesskab skal være så enkel og overskuelig som muligt. For børn fra udsatte familier kan det også være afgørende at få økonomisk støtte til kontingent og eventuelt udstyr.

Tiltræk ressourcepersoner omkring den søgende:
Hvis barnet/den unge er heldigt, er ressourcepersoner i netværket aktive i søgningen efter et passende fællesskab. Det betyder, at PR-materiale, som synliggør fællesskab omkring aktiviteten, er vigtigt, for at ressourcepersonerne kan få indblik i foreningens kvaliteter. Det kan også være centralt at have kontakter til samarbejdspartnere og ambassadører. De kan have uformelle samtaler med unge/forældre og guide de søgende videre til teater- og musikundervisning.

5 Den inspirerede

Kreativitet vækkes og får retning

Eksempel:
Mahdi er et udadvendt menneske, som altid bedre har kunnet lide at underholde end at gå i skole. Da hans folkeskoleklasse spillede et teaterstykke, oplevede han en intens glæde ved at udtrykke sig på den måde. Det blev startskuddet til, at han kom med i en teaterforening.

Karakteristika:
Disse børn og unges kreativitet vækkes og får en retning, fordi de får mulighed for at afprøve musik og teater. De får rollen eller instrumentet i hænderne, og det aktiverer noget i dem.

Tiltræk den inspirerede:
Børn og unge kan blive introduceret via folkeskolen, f.eks. via Åben Skole forløb eller i forbindelse med kortere kurser i foreningsregi. Et eksempel på et kort kursus kan være en sommerskole, hvor børn og unge kan prøve at spille musik og teater i en uge i ferien på linje med andre sommerferieaktiviteter i kommunen.

Tiltræk den inspireredes forældre:
Når aktiviteten foregår i foreningsregi, er der også mulighed for at tale med eventuelle forældre. Denne mulighed for uformel kontakt og udveksling af informationer kan være værdifuld, fordi den giver forældre og frivillige/undervisere/instruktører mulighed for at ”føle hinanden på tænderne” og skabe tillid. Det er vigtigt for alle relationer imellem forældre og frivillige/undervisere/instruktører, men særlig vigtigt for forældre til de børn, som ikke kender disciplinen indefra.

B Bevar motivation og lyst til klassisk musik, gardere og teater

Seks temaer

I de interviews, forfatteren afholdt i begyndelsen af projektet, var mange temaer til debat. Her kan du læse om seks temaer, som på forskellig vis kan påvirke børn og unges motivation og lyst til at blive i foreningen.

Temaerne bliver skitseret i denne del af rapporten. Hvert tema kunne udfoldes langt bredere, end det er tilfældet her, men projektet har prioriteret bredde over dybde. På den måde er der forhåbentlig indsigter til flere foreninger.

1. Modtagelse af nye børn og unge
2. Samarbejde med forældre
3. Social trivsel i foreningen
4. Unge i foreningen
5. Dynamik i foreningen
6. Relationer imellem forening om omverden

Seks temaer

Nogle temaer handler om problemstillinger internt i foreningens netværk af medlemmer, frivillige og lærere/instruktører. Andre handler om forældre eller om andre eksterne aktører.

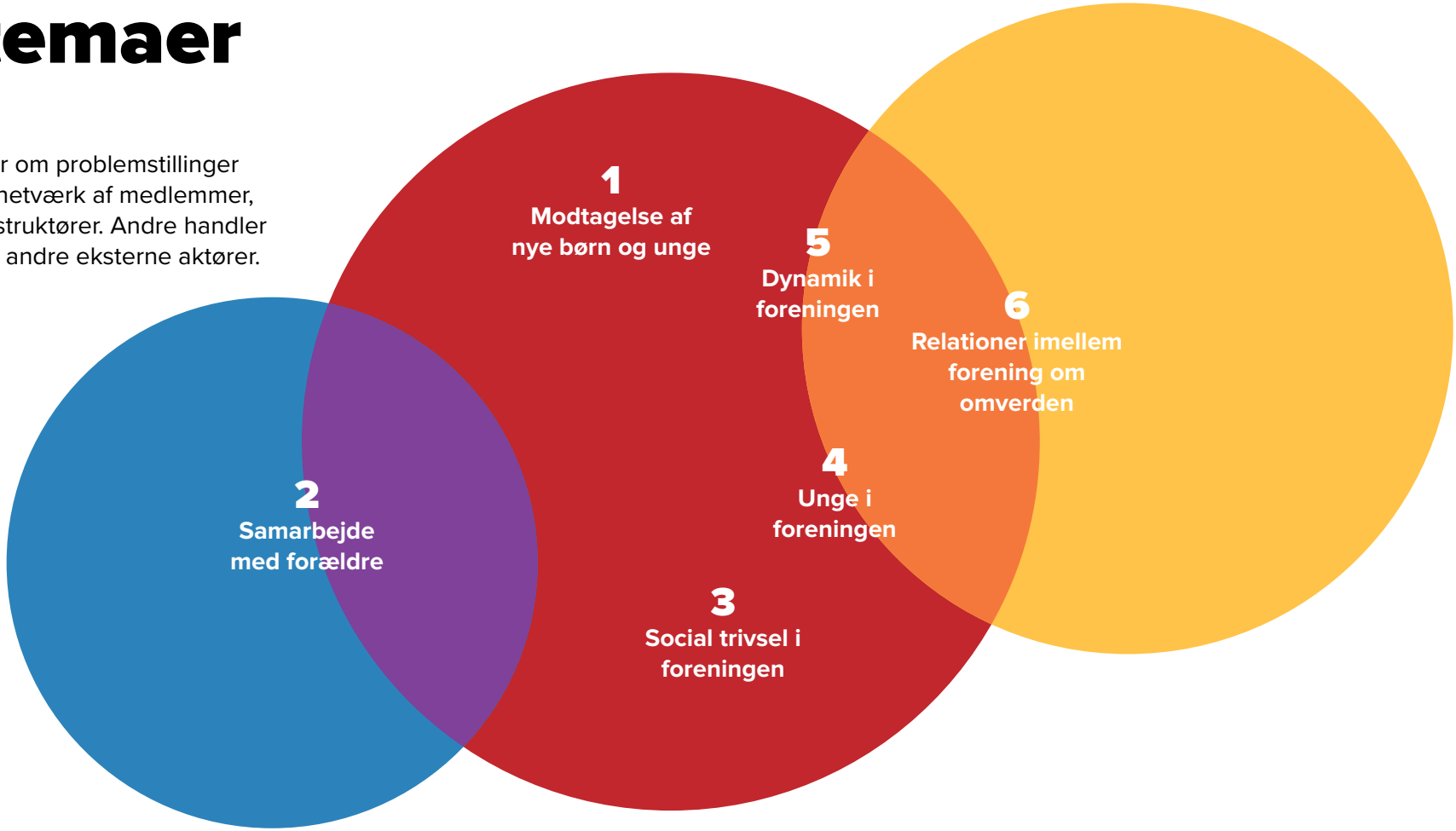

I figuren ovenfor har Forening, Forældre og Andre eksterne aktører fået hver sin farve. Arbejde, som involverer to grupper på samme tid, har også en farve. De seks temaer er også tegnet ind, så man kan se hvilke gruppe(r), der er involveret i hvilket tema.

Farveguide

- Forældre
- Forældre-Forening
- Forening
- Forening-Andre eksterne aktører
- Andre eksterne aktører

Forslag til handling

Til hvert tema er knyttet forslag til handling. Nogle af disse forslag er inspireret af tiltag, som allerede eksisterer. Andre er de interviewedes eller forfatterens idéer.

Nogle forslag er relativt enkle at føre ud i livet. Andre kræver mere arbejde. Afhængig af den enkelte forenings situation kan nogle forslag virke indlysende, mens andre fremstår som uoverkommelige udfordringer. Nogle foreninger vil måske også genkende tiltag, som de selv engang havde og som fungerede godt, men som med tiden blev nedprioriteret og glemt. Tag det med dig, som din forening kan bruge lige nu – eller på længere sigt.

1 Modtagelse af nye børn og unge

Nogle foreninger bruger meget energi på at tiltrække nye medlemmer men glemmer at afsætte ressourcer til at få de nye medlemmer godt integreret i foreningen. Dette emne er rettet mod dig, der vil sætte fokus på nye medlemmers første to år.

Både klassisk musik, gardere og teatre modtager mange nye deltagere, som er mindre børn. Særligt teatre oplever desuden en tilgang af ældre unge. Alle genrer oplever imidlertid et frafald i de første år. Dette er til en vis grad et vilkår, fordi de fleste børn og unge ikke har nogen anelse om, hvad de kaster sig ud i, når de begynder at lære at spille et instrument, spille teater eller udfylde andre roller på et teater. De møder en stejl læringskurve, hvor de skal lære teknikken bag at udtrykke sig, lære noder og roller. De skal lære at organisere deres tid, så de får øvet sig derhjemme og finde deres ben i et nyt fællesskab. Det kræver en endnu større indsats, hvis man for øjeblikket ikke trives i andre fællesskaber.

Processen kan blive lettere, hvis de nye kan læne sig op ad andre i gruppen. Derfor er det vigtigt så hurtigt som muligt at blive en del af fællesskabet. Du kan nu læse om, hvordan man kan understøtte den nyes vej ind i fællesskabet.

På næste side kan du læse om forslag, rettet imod børn og unge. I tema to kan du desuden læse om forslag rettet mod forældre til de børn, der starter.

Forslag

1 Understøt mindre fællesskaber i større fællesskaber

Store grupper kan være svære at blive en del af, og man kan ikke lære alle at kende. Derfor kan det være en god idé at understøtte begynderfælleskaber i en periode. Her er alle på lige fod og meget interesserede i at lære andre at kende.

Hvis man arbejder med en stor gruppe af børn og unge kan det også være en god idé at afholde sociale arrangementer for mindre fællesskaber, som for eksempel instrumentfællesskaber. I disse mindre fællesskaber er der gode muligheder for reelt at lære hinanden at kende og danne venskaber.

2 Storesøster/-bror eller makkerordning

For børn kan en ”storesøster eller -bror” i foreningen være betydningsfuld. En ”storesøster/-bror kan hjælpe med at introducere den nye til aktiviteten, men også yde mental opbakning, når den nye tvivler på sig selv eller har lyst til at give op. De første år er fulde af udfordringer, og særligt for generte, tilbageholdende børn er det en god ide med én fast støtte, de kan henvende sig til, og som de kender. Det kan være en god idé netop at kalde det en ”bror/søster”, fordi det signalerer forbindelse og er et ord, alle børn kender.

Relationen kan styrkes via en fælles ”søskende-dag”, hvor man laver sociale ting sammen og lærer hinanden bedre at kende. Det understøtter også den nyes vej ind i fællesskabet.

Det kan også være svært for unge at blive en del af et nyt fællesskab. Hvis man har været ensom i længere tid, kan det være overvældende at træde ind i et nyt socialt fællesskab. Derfor er det væsentligt at gøre det så overskueligt som muligt. En ”makker”, som er særligt ansvarlig for at tage imod og integrere den nye, kan hjælpe processen på vej.

Forslag

3 Introducér til et fagligt fællesskab udenfor foreningen

For nogle børn og unge er teater og musik en helt ny verden. Og når de først begynder, oplever de ofte at have en ”niche-interesse”, fordi andre omkring dem interesserer sig for noget helt andet.

Derfor kan det være væsentligt at blive inviteret til arrangementer, der samler mange børn og unge fra forskellige dele af landet. Det kan være til Musikskolernes Dag eller en Teaterfestival eller arrangementer med en venskabsforening. Her oplever deltagerne at være en del af et større fællesskab og kan knytte venskaber udenfor foreningen, baseret på deres interesse.

2 Samarbejde med forældre

Et stærkere samarbejde med forældre er et emne, som presser sig på for mange foreninger. Samtidig kan arbejdet virke en smule uoverskueligt. Dette emne er for dig, der vil have inspiration til at blive bedre til at modtage og samarbejde med forældre.

At lære at spille et instrument eller en rolle er en ny fantastisk verden, der åbner sig. Men det er også arbejdskrævende, og mange børn overvejer flere gange at holde op, fordi det er så svært. Meget af arbejdet foregår, imens de øver sig i hjemmet, og derfor bliver de fleste forældre involveret i processen. De lægger øre til børn, der øver sig i at få lyd ud af en trompet eller som repeterer en rolle, og de hører om de frustrationer, der opstår i læreprocessen. Forældrene skal finde ud af, hvordan de bedst muligt støtter deres barn i at lære den nye disciplin. Mange kender ikke arbejdsprocessen indefra, men skal – på afstand – forsøge at forstå, hvad der er på spil, og hvordan de skal hjælpe deres barn med at håndtere udfordringerne. Forældre skal også lære at forstå karakteren af det fællesskab, deres barn er trådt ind i. Hvis deres barn bliver væk fra prøver eller optrædener, kan det være problematisk for resten af gruppen, fordi det barns stemme mangler. Fællesskabet er på den måde et forpligtende fællesskab, hvilket nogle forældre skal vænne sig til.

Derudover skal forældrene løse praktiske og logistiske opgaver, når børn, evt. med instrumenter, skal fragtes til undervisning, og de skal indtænke øvegange i familiens weekend-program. Endelig skal forældrene finde deres egen rolle i forhold til andre forældre og i forhold til at bidrage konstruktivt i foreningen.

For mange forældre er der derfor meget at lære, når deres barn begynder til teater, garde eller med at spille klassisk musik. På næste side kan du læse om forslag til tiltag, der kan gøre processen lettere for forældre og samarbejdet mellem forening og forældre stærkere.

Forslag

1 Intromøde eller -kursus

Man kan afholde et intromøde for nye forældre. Eller evt. et kursus som *"Hjælp, mit barn går til spil/teater."* Mødet/Kurset kan give en indføring i den nye verden og gode råd til, hvordan man kan hjælpe sit barn. Til arrangementet kan man også få afstemt forventninger til, hvad man kan forvente af undervisere, frivillige og børn i et forpligtende fællesskab og for eksempel arrangere samkørsel. Mødet/kurset kan følges op af en årlig samtale, hvor forældre og barn enkeltvis kan tale med underviseren om faglig udvikling og social trivsel i formaliserede rammer.

2 Erfaringsudveksling imellem forældre

Afhold et par årlige sociale sammenkomster uden "fagligt" indhold, hvor børn, forældre og frivillige kan hygge sig sammen og lære hinanden at kende. Det kan være en god idé at facilitere møderne, så "nye" og "gamle" forældre kommer til at tale med hinanden. Man kan afholde en fælles quiz, hvor man bliver klogere på foreningen.

Tilbyd også gerne en "forældremakker" til nye forældre. Der kan gå relativt lang tid imellem forældre møder hinanden, og derfor kan det være langsommeligt at etablere kontakt til andre forældre. En "forældremakker" kan være brobygger ind i forældregruppen og kan lette udvekslingen af erfaringer imellem forældre. Det kan være særlig vigtigt for forældre, der ikke har berøring eller erfaring med kreative foreninger og/eller som er socialt udsatte. Erfaringsudveksling imellem forældre er særlig vigtig i de første år, hvor læringskurven er stejlest.

3 Opgaver til forældre

Nogle forældre vil gerne engagere sig mere i deres børns aktivitet. Gør det let for dem ved at have formuleret opgaver, de kan påtage sig. Det kan for eksempel være praktiske opgaver, fondsansøgninger og PR.

3 Social trivsel i foreningen

Nogle foreninger fokuserer deres primære energi på det faglige indhold i foreningen. Men for mange af de børn og unge, som deltager, handler det i (mindst) lige så høj grad om det sociale samvær som om faglige udfordringer. Dette tema handler om, hvordan man styrker den generelle sociale trivsel for børn og unge i foreninger.

Børn og unge bruger en betragtelig del af deres fritid på at øve, modtage undervisning og optræde. Derfor er det selvfølgelig afgørende, at de trives med det, de gør og de fællesskaber, de er en del af. Dette er særlig vigtig for de børn og unge, som mistrives i andre fællesskaber og leder efter et sted, hvor de har det godt.

Når børn og unge trives, føler de sig godt tilpas i aktiviteten og er trygge ved omgivelserne. De oplever, at det, de laver, er meningsfuldt. Og de har følelsen af at være et fuldgyldigt medlem af et socialt og et fagligt fællesskab, hvor de er i stand til at handle og deltage i fælles aktiviteter i og udenfor undervisningen/det faglige rum[3]

Trivsel er også knyttet til fællesskabet i foreningen som helhed. Mange beslutninger, som tages i foreningen, påvirker nemlig barnets eller den unges handlemuligheder. Det kan være beslutninger omkring repertoire, kurser eller brug af faciliteter.

På næste side kan du læse om forslag, der kan styrke den sociale trivsel for børn og unge.

[3] *Definitionen af trivsel er inspireret af ungdoms- og trivselsforsker Jens Christian Nielsens definition i "Trivsel er relationel, så lad os styrke fællesskaberne blandt børn og unge" i* Asterisk, *marts 2023*

Forslag

1 Rum til at indgå i det sociale fællesskab på forskellige måder – og til at fejle

Nogle børn og unge tiltrækkes af teater og musik, fordi de kan kommunikere med omverdenen via et instrument eller en rolle. De kan være indadvendte eller kejtede i andre sociale sammenhænge, men fuldt nærværende i et kreativt fællesskab. Det kan tage tid for dem at finde deres ben i et fællesskab, og der skal være rum til, at de kan indgå i det på deres egen måde. Denne åbenhed findes i mange foreninger og kan ikke overvurderes.

I amatørkulturforeninger kan man også skabe legende læringsrum og/eller rum, hvor man eksperimenterer med at lave fejl med vilje for at afdramatisere fejlens betydning. Det kan have stor betydning, fordi mange børn og unge er vant til at blive vurderet og til at skulle præstere. Det øger deres opmærksomhed på deres fejl og kan blive en hæmsko for at udtrykke sig. Derfor kan det være en god idé skabe sammenhænge, hvor der er plads til at fejle.

2 Sociale arrangementer

Det kan være svært at blive en del af et socialt fællesskab, hvis man udelukkende mødes om det faglige. Til sociale arrangementer opstår samtaler og åbninger i fællesskabet, og man får mulighed for at knytte venskaber, der også kan række ud over foreningen. I uformelle sammenhænge kan også opstå samtaler om, hvordan man trives i foreningen.

Sociale arrangementer imellem produktioner kan også skabe et fixpunkt – både for etablerede medlemmer og for potentielle nye medlemmer. Et eksempel på et socialt arrangement kunne være en månedlig fællesspisning. Det kan give nye medlemmer muligheder for at lære foreningens medlemmer at kende og måske blive inddraget i små planlægningsopgaver. På den måde kan I bedre fastholde nye medlemmers interesse, selvom der er længe til en ny produktion. I kan eventuelt også invitere netværket omkring foreningen til udvalgte arrangementer.

Forslag

3 Fælles samtaler om trivsel

Trivsel er et fælles ansvar, og det er en god idé med et formaliseret forum, hvor emnet diskuteres. På den måde husker man at få snakket om trivsel og vænner børn og unge til at tale om det i foreningsregi. Diskussionens form kan variere, alt efter om det er børn eller unge, og om man kender hinanden eller mødes for første gang på en produktion. I kan lade dialogen munde ud i en trivselspolitik, som I tager op til diskussion i ny og næ.

4 Lige adgang til ressourcer og roller

Det kan forebygge konflikter, hvis I indgår klare aftaler om, hvem og hvordan man må bruge fælles ressourcer og faciliteter. Det enkleste er, når alle i en gruppe har lige adgang.

Det kan også være en god ide at overveje, at alle skal have adgang til roller på et teater. Nogle teatre planlægger årets repertoire efter hvilke forestillinger, de ønsker at spille. Man kunne også starte med at tænke på, at der skal være gode roller til alle medlemmer i løbet af året – og så udvælge forestillinger herefter.

4 Unge i foreningen

Der opstår nye muligheder, når børn i foreninger bliver til unge i foreninger. I princippet kan børn også være med til at forme en forening, men i praksis fungerer det oftest sådan, at børn spiller indenfor rammer, formuleret af voksne. Dette ændrer sig, når børnene bliver unge, fordi de får lettere ved at finde veje til indflydelse, og fordi de bliver langt mere mobile og selvorganiserede. Bevægelsen åbner for nye muligheder for alle, men også udfordringer. Dette tema er for dig, der beskæftiger dig med unge i foreninger.

Når børn bliver unge i en forening, de kender, skabes mulighed for ny inspiration og nyt blod, og I kan som forening få meget ud af at give unge plads. Unge kan være med til at forme livet i en forening både kreativt og socialt. De kan skabe deres egne produktioner eller påvirke fælles produktioner. De kan sætte nye emner til debat, introducere andre dramatikere/musikere, opbygge nye samværsformer eller løse opgaver på alternative måder. Udviklingen kræver dog, at man overvejer, hvordan man finder en balance imellem at give plads til nyt og til det eksisterende.

Mange unge er også mobile. I nogle teatre kommer der nye medlemmer, når unge er ovre teenagealderen. Og andre unge flytter sig fra forening til forening i jagten på nye udfordringer. For nogle unge er overgangen fra forening til forening smertefri og glidende. De bliver for gamle til den forening, de har været en del af som børn, eller de har brug for nye udfordringer udenfor deres gamle forening. De skal derfor finde en ”voksen-forening”. De finder en forening, som passer til dem, og begynder at spille to steder for til sidst at fokusere helt på ”voksen-foreningen”. Nogle kan også være så heldige at have en underviser, der underviser begge steder, og som derfor kan blive et bindeled imellem to verdener.

Det går dog ikke altid så let. Der er et betydeligt antal unge, som ikke selv finder frem til en voksenforening. Og der kan opstå udfordringer for særligt teaterforeninger, når grupper af nye unge skal blive medlemmer.

På næste side kan du læse om forslag til at arbejde med unge i foreninger. Forslagene er delt op i to afsnit. Først adresseres problemstillinger i forbindelse med børn, som bliver unge i en forening. Dernæst adresserer problemstillinger, som knytter sig til unge, der flytter til nye foreninger.

Forslag 1 af 3

A. Børn bliver unge i en forening

1 Nye roller, udfordringer og inspiration i teenageårene

Når medlemmer rammer teenagealderen, sker der dramatiske skift i deres hverdag. Arbejdsindsatsen i skolen bliver ofte intensiveret, og de unge får et fritidsjob, som skal passes. Der kommer fester og kærester ind i billedet, og prioriteringerne kan ændre sig. For nogle kan fællesskabet og den udfoldelse og udvikling, foreningerne giver, være en nøgle til at komme godt igennem teenageårene.

Det kan være en god idé at tilbyde nye roller og udfordringer til unge på dette tidspunkt for at give nye udviklingsmuligheder. Det kan være på et kreativt, socialt eller organisatorisk område i form af en rolle som hjælpelærer eller som særlig ansvarlig for sociale aktiviteter. Der kan være særlige faglige udfordringer med nye samarbejdspartnere, nye kurser eller udfordrende repertoire. Unge kan også blive introduceret til det organisatoriske liv i foreningen, for eksempel ved at varetage bestemte funktioner eller ved at være "føl" i en bestyrelse.

2 Ung – ung modtagelse af nye

Unge kan også få en særlig funktion i forhold til at modtage nye unge. Hvis man har været ensom igennem længere tid, kan det være overvældende at blive en del af et nyt stort fællesskab med mange uskrevne regler.

Derfor kan det være en god idé at sætte ressourcer af til at modtage nye mennesker og give dem en uformel indføring i teater- og musikverdenen. Denne rolle kan varetages af andre unge.

Forslag 2 af 3

A. Børn bliver unge i en forening

3 Selvorganiserede produktioner/koncerter og produktionsmedlemsskaber

Nogle unge drages af muligheden for at skabe selvorganiserede produktioner sammen med andre unge, de kender. En sådan proces kan også tiltrække nye midlertidige medlemmer, som ellers ville udfolde sig andre steder. For at knytte de midlertidige medlemmer til foreningen kan det være en god idé at indføre et produktionsmedlemsskab, som gælder for en enkelt produktion, og som er billigere end et årskontingent. Det kan også være en god idé at indføre en procedure, hvor unge fremsender eller fremlægger en produktionsplan, før de begynder en produktion. Planen kan blive diskuteret med bestyrelsen eller andre erfarne medlemmer. Det giver mulighed for en dialog om, hvad der skal foregå, og sikrer, at produktionen får den bedst mulige start.

B. Unge flytter fra forening til forening

4 Skab plads, men også kontakt til nye grupper af unge

Når en ny gruppe af unge ”flytter ind” i en voksenforening for at udføre deres egne produktioner, skal man gerne finde en balance imellem at give plads og integrere de nye. Særligt, hvis de unge kender hinanden, men ikke teateret. Denne situation skaber en mulighed for udvikling på teatret, men også en risiko for to ”parallel-teatre”: på den ene side står ”den gamle garde”, der løfter de nogle gange kedelige, men nødvendige foreningsopgaver og på den anden side ”de nye unge”, som ”kun” investerer energi i deres produktioner.

Man kan løse situationen ved at give de unge plads til at udfolde sig kreativt, men også sørge for, de løfter opgaver på teatret. De skal stifte bekendtskab med, hvad teaterforeningen og dens medlemmer kan tilbyde for at få en grund til at bevæge sig tættere på den – og omvendt. Det kan være opgaver, som de nye er særligt kvalificerede til at løse, og som giver dem mulighed for at lære arbejdsgange og forening at kende. En anden mulighed er at tilbyde attraktive aktiviteter, der integrerer de nye. Det kan for eksempel være interne eller eksterne kurser, afholdt af voksne eller unge.

Forslag 3 af 3

B. Unge flytter fra forening til forening

5 Etablér samarbejder på tværs

Man kan etablere samarbejder imellem unge- og voksenforeninger, hvor man spiller sammen af og til. Det giver unge mulighed for at afprøve arbejdsformen og jargonen i et voksenensemble og lære nogle af medlemmerne at kende i en konkret forening. Det kan afmystificere voksenforeninger og gøre dem mere tilgængelige. Unge kan også få voksne forbilleder indenfor deres felt, som de kender personligt. Et sådant samarbejde kan øge chancen for, at flere fortsætter deres kreative liv efter ungdomsforeningen og hjælpe fødekæden i for eksempel amatørsymfoniorkestre.

Man kan også styrke fødekæderne ved at indlede samarbejder mellem land og by. Mange unge flytter til større byer for at læse videre. Dermed forlader de også de foreninger i mindre byer, hvor de har spillet teater eller musik eller været i garde. Man kunne forestille sig at opbygge et samarbejde på tværs af foreninger i mindre og større byer, så unge blev inviteret ind i et nyt fællesskab, før de flyttede. På den måde blev det lettere for dem at fortsætte deres kreative udfoldelse, og sandsynligheden for, at de ”blev på feltet” blev større. På lang sigt er det i alles interesse.

5 Dynamik i foreningen

De fleste, som er engagerede i musik og teater, kommer i foreningen for at udøve deres passion og ikke for at lave foreningsarbejde. Der åbner sig imidlertid store udviklingspotentialer, når man vender opmærksomheden imod, hvordan en forening fungerer som forening. Her bliver du guidet videre på området.

Et godt samspil internt i foreningen skaber samhørighed og glæde. Det styrker samtidig fødekæden i foreningen, når I for eksempel prioriterer at introducere yngre eller nye medlemmer for forskellige facetter af foreningslivet.

Det er også en god investering at bruge energi på at organisere arbejdet i foreningen og tænke strategisk. I kan få et dybere indblik i, hvilke muligheder I har, når I får kortlagt jeres ressourcer. I processen finder I måske endda ud af, at I har ressourcer, I med fordel kan dele med andre og derigennem opbygge netværk. Netværket kan I for eksempel sætte i spil, når I skal tiltrække nye medlemmer eller publikum.

Det er centralt at få skabt enighed om foreningens strategi – og bruge tid på at indtænke den i det daglige arbejde. Det gør det enklere at udfolde foreningens potentiale og håndtere udfordringer både på kort og lang sigt. Det er et godt udgangspunkt for at få dynamik i foreningen, hvilket du kan læse om på næste side. Organiseringen af foreningen skaber tillige et godt udgangspunkt for at indgå i samarbejder med andre omkring foreningen. Det kan læse mere om i tema seks.

Forslag 1 af 2

1 Kortlægning af ressourcer og fastlæggelse af strategi

En kortlægning af ressourcer kan være et godt udgangspunkt for at arbejde systematisk med foreningen. I kan for eksempel have menneskelige, faglige eller økonomiske ressourcer. I kan have attraktive lokaler og udstyr eller medlemmer, der har meget tid. Der kan være mange i lokalområdet, som bakker jer op, eller I kan have gode forbindelser til vigtige aktører i byen. Eller noget helt andet. Overblikket over jeres ressourcer er udgangspunktet for at kunne aktivere dem.

For at kunne aktivere ressourcerne på den bedste måde er det en god idé at bruge tid på at tænke strategisk og blive enige om foreningens retning. Hvad vil I opnå som forening? Hvilke udfordringer og muligheder har I? Og hvordan indtænker I jeres strategi, når I planlægger det daglige arbejde?

2 Ambassadørkorps af tidligere medlemmer

Én potentiel ressource er tidligere medlemmer. Mange medlemmer, som forlader en forening, føler stadig en forbindelse til den og ønsker, at det skal gå den godt. De føler måske også stadig et bånd til andre medlemmer. Skab gerne et uformelt forum for dem og inviter dem til ”gammel elevfest” en gang imellem. Til gengæld kan disse gamle medlemmer aktiveres som ambassadører for foreningen og for eksempel hjælpe med at tiltrække nye medlemmer – det kunne være børn og unge, der mistrives i andre sammenhænge eller føler sig ensomme.

Forslag 2 af 2

3 At dele ressourcer og opbygge netværk

Når I har overblik over jeres ressourcer, kan I se, om der er nogle, det er oplagt at dele med andre. Det kan for eksempel være, I vil invitere ind til et kursus i jeres lokaler. Når I deler jeres ressourcer, opbygger I bånd til andre, og skaber netværk omkring foreningen. Det netværk kan hjælpe jer med vigtige ting som at tiltrække nye medlemmer eller publikum.

Denne proces ofte mere smidigt i mindre lokalsamfund, hvor man kender hinanden, og er vant til at hjælpe hinanden. I større byer skal man arbejde mere målrettet for at opnå den samme effekt.

4 Gør det organisatoriske og praktiske arbejde synligt

For mange børn og unge er foreningens organisatoriske arbejde, samt indsatsen bag kulisserne usynlig. De ved ikke, hvem der gør hvad, og hvorfor. Derfor er det en god idé at synliggøre arbejdet og præsentere personerne, der udfylder opgaverne. Det skaber mere sammenhængskraft i foreningen og gør det mere naturligt for børn og unge, at de med tiden skal indtage nogle af disse funktioner.

6 Relationer imellem forening og omverden

De fleste medlemmer af foreninger bruger mange ressourcer på at række ud mod deres medspillere og publikum, når de spiller. Men foreninger kan også række ud mod omverdenen om organisatoriske emner. Derigennem kan de skabe bedre rammer om kreativ udfoldelse for flere børn og unge. Dette sidste tema er for dig, der vil forbedre din forenings relationer til omverdenen på børne- og ungeområdet.

Hvis I vil have flere børn og unge ind i jeres foreninger, er det ikke nok at fokusere indsatsen på at skabe fantastiske, kreative rum. Det er også nødvendigt at fjerne forhindringer og åbne døre. Især hvis I vil have kontakt til nye grupper og børn og unge, og børn og unge som kommer fra økonomisk udsatte hjem.

Heldigvis er det ikke en opgave, I skal løfte alene. I de allerfleste by- og lokalsamfund findes potentielle samarbejdspartnere for foreninger. Partnere, som også er interesserede i problemstillingerne på den ene eller den anden måde. De potentielle samarbejdspartnere kan være kommunale eller private aktører. Det kan være en kulturforvaltning, en Teknisk Skole, en folkeskole eller en forening for ensomme unge. I kan i princippet tænke samarbejdspartnere lige så kreativt og fantasifuldt, som I tænker så meget andet af jeres arbejde i foreningen.

Nogle samarbejdsformer ville have glæde af en fælles indsats, hvor flere foreninger blev inddraget. Man kunne for eksempel afprøve Åben Skole forløb flere steder i landet og evaluere forløbene som et samlet projekt. På den måde kunne man indsamle viden om, hvad der fungerede, så alle foreninger ikke skulle opfinde Den Dybe Tallerken. Man kunne også udvikle Et Akademi for Frivilligt Arbejde i Kulturverdenen. Det kunne afvikle kurser særligt for medlemmer i amatørkulturlivet og opkvalificere deres indsats. Disse og andre forslag kan du læse mere om på næste side, som samtidig er rapportens sidste.

Forslag 1 af 3

1 Medlemskab for børn og unge fra økonomisk udsatte familier

Nogle børn og unge kommer fra familier, hvor det ikke er muligt at afsætte penge til fritidsaktiviteter. Nogle steder er der imidlertid kommunale støtteordninger som fritidspas. Der findes også initiativer som "Broen", der støtter børns fritidsaktiviteter økonomisk. Hvis I orienterer jer om situationen i jeres kommune, kan I hjælpe de børn, der har brug for økonomisk hjælp for at komme i gang med at spille.

2 Brug kommunale tilbud og fortæl om værdien af jeres aktiviteter

Mange foreninger kunne have glæde af at benytte sig mere af generelle kommunale tilbud. Bidrag fra kommunale puljer, som støtter det frivillige liv, kan gøre det muligt at afholde events, kurser, sommerskoler eller forløb, der udvikler foreningens interne liv.

Mange kommuner kan også være med til at synliggøre aktiviteter i foreninger, for eksempel via deres foreningsguides eller kataloger over sommerferieaktiviteter for børn. Hvis I sørger for, at kulturforvaltningen kender til karakteren og værdien af jeres aktiviteter, kan der i mange tilfælde åbne sig døre.

Forslag 2 af 3

3 Skab brede fantasifulde samarbejder

I kan tilføre jeres forening en saltvandsindsprøjtning ved at opbygge samarbejder med andre, der har det modsatte behov af jer. Det kan være en forening eller en kommunal aktør, der arbejder med unge, som leder efter kreative fællesskaber. Hvis de fandt jer, kunne det opfylde et behov hos jer for flere menneskelige ressourcer i foreningen. Det kan også være en Teknisk Skole, hvor der er unge, som er interesserede i at afprøve tømrerfærdigheder i en ny kontekst, og som derfor gerne vil bidrage til at bygge kulisser. Tankegangen kan i øvrigt også bruges overfor andre aldersgrupper. Der kan for eksempel være en ældreklub, hvor der er mennesker med god tid og teknisk snilde, som har behov for at komme ud i nye sammenhænge. De kunne måske være interesserede i at betjene lys og lyd i jeres lokale teaterforening.

I kan også opbygge samarbejder med aktører, I har sammenfaldende interesser med. Det kan være foreninger af forskellig art, lokale musik- og kulturskoler, kulturinstitutioner, kulturregioner mm. I kan hjælpe hinanden med større arrangementer, projekter, kurser eller erfaringsudveksling og med at synliggøre kulturen i deres nærområde generelt.

Forslag 3 af 3

4 Koordinerede Åben Skole forløb

Mange foreninger kunne have glæde af at udvikle Åben Skole forløb i folkeskolen. Disse forløb er en mulighed for at skabe kontakt til mange forskellige børn i lokalområdet – også børn, som ikke vidste, de elskede at spille musik eller teater eller være i en garde.

Det kræver imidlertid en væsentlig indsats, og vilkårene for at igangsætte Åben Skole forløb varierer ganske betragteligt fra sted til sted. Derfor ville det være en god idé at igangsætte forløb i flere kommuner samtidig, følge dem og evaluere dem samlet. Det kunne danne basis for at udvikle gode råd og forskellige skabeloner til forskellige scenarier.

5 Akademiet for Frivilligt Arbejde i Kulturverdenen

Frivillige kunne have stor glæde af fælles kurser, som var tilrettelagt på en måde, som tog højde for de særlige forhold i kulturverdenen. Det kunne dels give foreninger et løft og dels sætte kompetenceudvikling mere på landkortet. Kompetenceudvikling foregår i vid udstrækning i det daglige, men er ofte ikke så struktureret.

